

Izvajanje inšpekcijskega nadzora IRSOP (ION) v povezavi s področjem ribištva

Delavnica za ZZRS in ZRD 16.9.2020

Darja Stanič Racman
Nada Kogovšek
Andreja Vidali

gp.irsop@gov.si

Namen srečanja ION, ZRD in ZZRS

Boljše poznavanje področja dela in pristojnosti ION, ZRD in ZZRS z namenom izboljšanja sodelovanja.

Skupni cilj sodelujočih je dobo stanje vodnega okolja v RS.

Inšpekcija za okolje in naravo

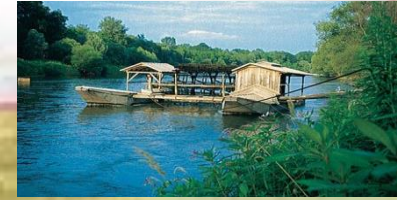
IRSOP (urad in splošne službe v LJ)

GGSI

Gradbena, geodetska in
stanovanjska inšpekcija

ION

Inšpekcija za okolje in
naravo

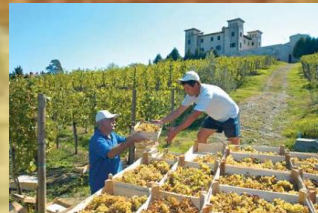
★ OE Murska Sobota

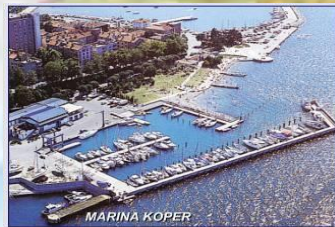
★ OE Maribor

★ OE Kranj

★ OE Nova Gorica

★ OE Koper

★ OE Ljubljana

OE Novo Mesto

Kontakti Inšpekcije za okolje in naravo

IRSOP je organiziran tako, da gredo vse zadeve preko glavnih pisarn na območnih enotah. Zato priporočamo, da naslovite svoje vloge na:

Območna enota Koper

MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR
INŠPEKTORAT REPUBLIKE SLOVENIJE ZA OKOLJE IN PROSTOR

Piranska cesta 2

6000 Koper

☎ 05 663 23 40

✉ irsop.oe-kp@gov.si

Območna enota Celje

MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR
INŠPEKTORAT REPUBLIKE SLOVENIJE ZA OKOLJE IN PROSTOR

Krekov trg 9

3000 Celje

☎ 03 425 27 11

✉ irsop.oe-ce@gov.si

Območna enota Ljubljana

MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR
INŠPEKTORAT REPUBLIKE SLOVENIJE ZA OKOLJE IN PROSTOR

Vožarski pot 12

1000 Ljubljana

☎ 01 420 44 88

✉ irsop.oe-lj@gov.si

Območna enota Maribor

MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR
INŠPEKTORAT REPUBLIKE SLOVENIJE ZA OKOLJE IN PROSTOR

Partizanska cesta 47

2000 Maribor

[Prikaži na zemljevidu](#)

☎ 08 181 45 40

✉ irsop.oe-mb@gov.si

Območna enota Murska Sobota

MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR
INŠPEKTORAT REPUBLIKE SLOVENIJE ZA OKOLJE IN PROSTOR

Trg zmage 7

9000 Murska Sobota

[Prikaži na zemljevidu](#)

☎ 02 512 49 15

✉ irsop.oe-ms@gov.si

Območna enota Nova Gorica

MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR
INŠPEKTORAT REPUBLIKE SLOVENIJE ZA OKOLJE IN PROSTOR

Trg Edvarda Kardelja 1

5000 Nova Gorica

☎ 08 181 45 09

✉ irsop.oe-ng@gov.si

Območna enota Novo mesto

MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR
INŠPEKTORAT REPUBLIKE SLOVENIJE ZA OKOLJE IN PROSTOR

Defranceschijeva ulica 1

8000 Novo mesto

☎ 07 394 21 60

✉ irsop.oe-nm@gov.si

Območna enota Kranj

MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR
INŠPEKTORAT REPUBLIKE SLOVENIJE ZA OKOLJE IN PROSTOR

Slovenski trg 1

4000 Kranj

☎ 04 231 95 85

✉ irsop.oe-kr@gov.si

Inšpekcija za okolje in naravo (ION) -podatek 31. 12. 2019

- 61 inšpektorjev za okolje in 5 za določen čas (namen – revizija OVD) do 31. 8. 2020
- Področja dela ION:
 - ravnanja z odpadki in čezmejnim pošiljanjem odpadkov;
 - urejanja voda, vodnega režima in gospodarjenja z vodami;
 - industrijskega onesnaževanja in tveganja za okolje;
 - varstva in ohranjanja narave;
 - kakovosti zraka;
 - uporabe kemikalij in gensko spremenjenih organizmov;
 - hrupa;
 - elektromagnetnega sevanja in svetlobnega onesnaževanja.

Pristojnosti Inšpekcije za okolje in naravo

- Zakon o varstvu okolja (ZVO-1) (UL RS, št. 41/04 z vsemi spremembami);
 - Zakon o vodah (ZV-1) (UL RS, št. 67/02 z vsemi spremembami);
 - Zakon o ohranjanju narave (ZON) (UL RS, št. 56/99 z vsemi spremembami);
 - in še 8 drugih zakonov
-
- Nadzor več kot 450 podzakonskih aktov, ki določajo različne zahteve za inšpekcijske zavezance
-
- izvaja nadzor tudi nad skladnostjo delovanja zavezancev z upravnimi akti, ki so izdani na njihovi podlagi, kot so npr. okoljevarstvena in naravovarstvena dovoljenja in soglasja, dovoljenja za poseg v naravo, vodovarstvena soglasja, vodna dovoljenja idr.

Delo ION v letu 2019

Inšpekcijski postopki:

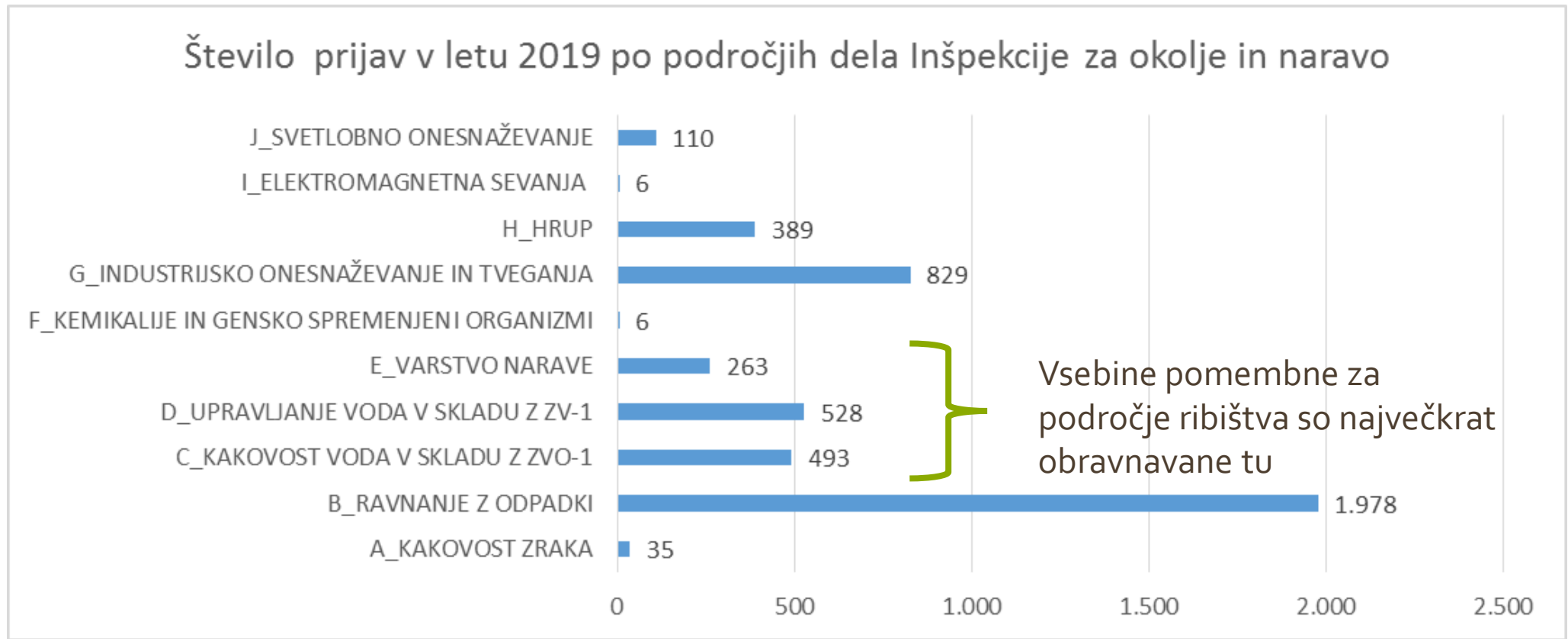
- uvedenih 3.370 inšpekcijskih postopkov
- rešenih 3.455 inšpekcijskih postopkov
- izdanih 951 inšpekcijskih odločb
- uvedli 289 izvršilnih postopkov (34 po drugi osebi in 255 z denarno prisilitvijo)
- izdanih 80 sklepov o izvršbi z denarno prisilitvijo (400.150 EUR)
- Izrečenih 304 opozoril v skladu z ZIN

Prekrškovni postopki:

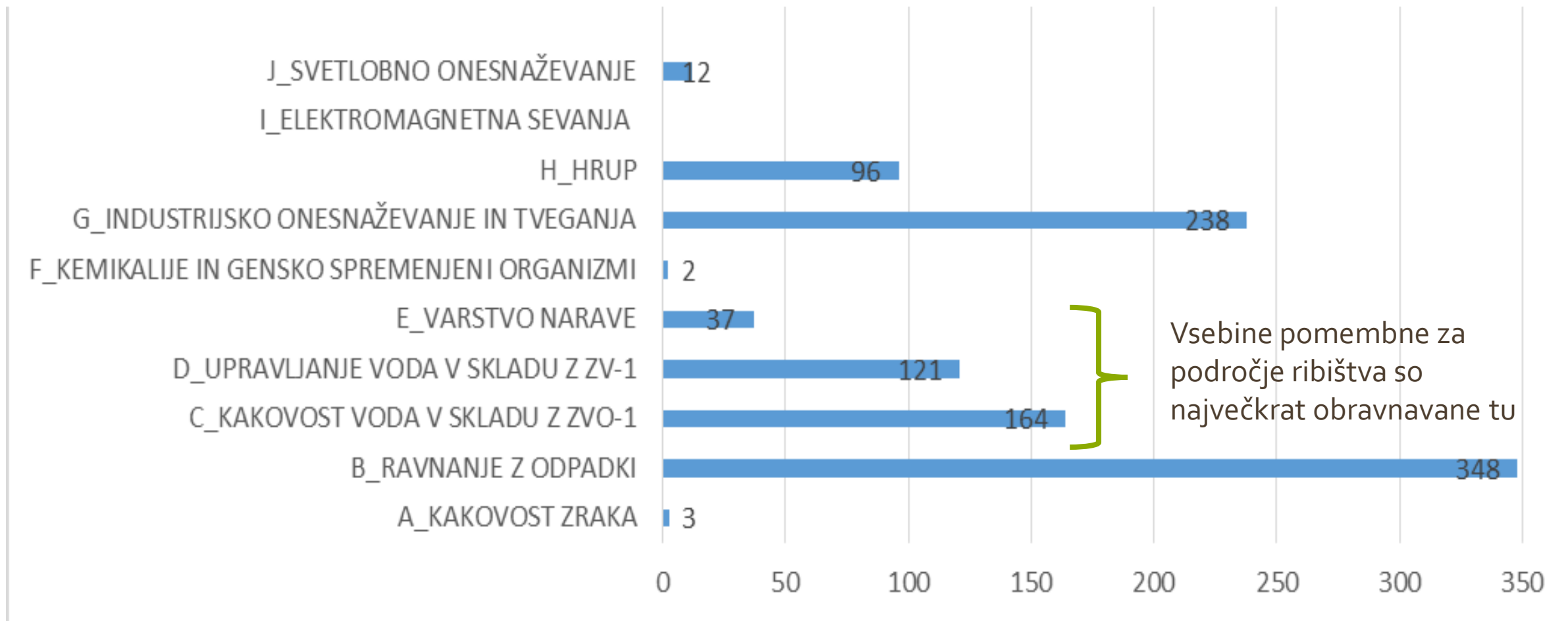
- uvedenih 941 prekrškovnih postopkov
- rešenih 992 prekrškovnih postopkov
- izdanih 235 prekrškovnih odločb
- izrečenih 441.995 EUR glob

Inšpektorji so opravili 1.943 rednih, 1.877 izrednih in 1363 kontrolnih pregledov, 572 pregledov dokumentacij, 402 zaslišanj in napisali 753 drugih zapisnikov

Št. prijav po področjih dela ION 2019

Področja dela ION, na katera se nanašajo inšpekcijske odločbe v 2019

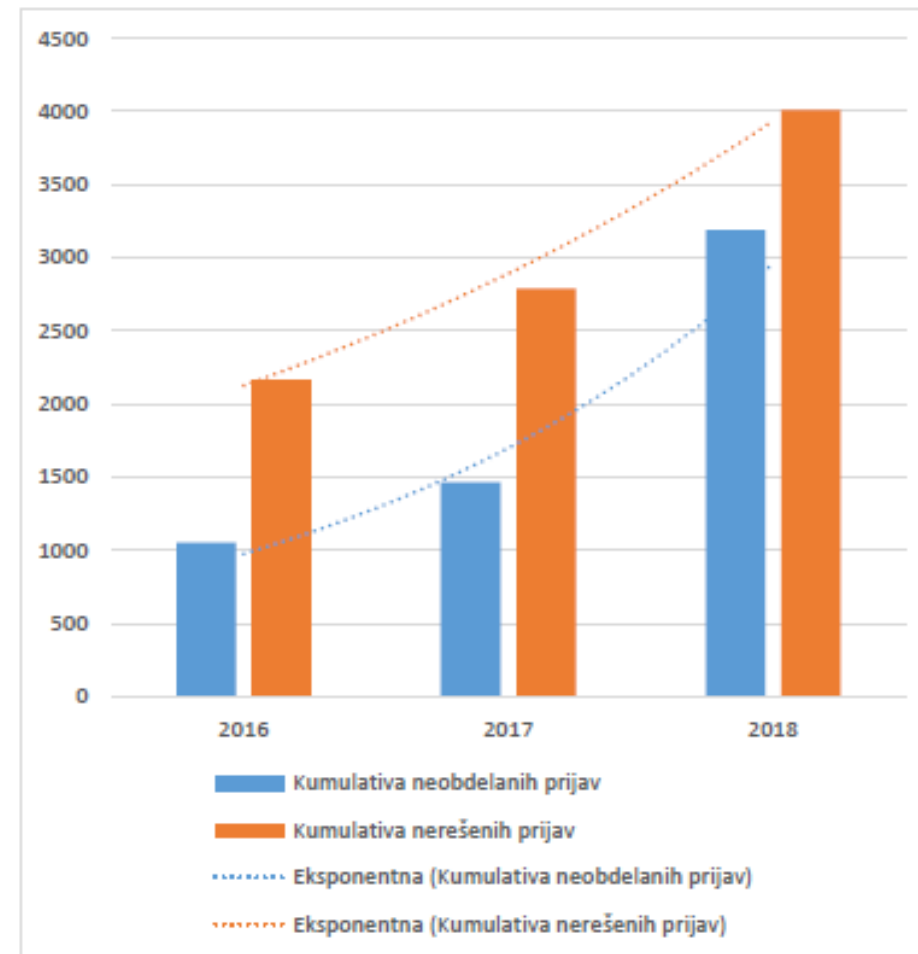

Prijave v 2019

- prejeli 4401 prijav in pobud, ki so bile sc bile razvrščene v 3895 prijavnih zadev
- v letu 2019 so uspeli rešiti skoraj 3000 prijav (ne samo iz leta 2019)

Ob upoštevanju pričakovanega letnega pripada novih prijav ti podatki pomenijo, na področju okolja ni zagotovljeno, da se pobude in prijave nižjih prednostnih skup obravnavajo v razumnem času.

Slika 8: Prikaz kopičenja neobdelanih in nerešenih prijav v obdobju 2016–2018

Vrstni red obravnave prijav na ION – PRIORITETE

ION obravnava vse prijave v skladu z Usmeritvami za vrstni red obravnave prijav, pri čemer imajo prijave, ki pomenijo potencialno večje tveganje za okolje prednost.

1. Prioriteta na vseh področjih dela ION so prijave iz katerih je razbrati, da je ogroženo zdravje in življenje ljudi, javna varnost ali premoženje večje vrednosti (nujni ukrepi v javnem interesu, kjer je upravičena tudi ustna odločba - 144. člen in 211. člen ZUP).

Usmeritve za vrstni red obravnave prijav ION - VODE

2. prioriteta:

- Emisije snovi v vode iz IED ali SEVESO naprave;
- Posegi v prostor, ki bi lahko trajno ali začasno vplivali na vodni režim, na poplavnem območju;
- Skladiščenje nevarnih tekočin v nepremičnih skladiščih, volumen več kot 100 m³;
- Raba vode brez ali v nasprotju z vodnim dovoljenjem ali koncesijo;
- Nadzor zavezancev v povezavi s potencialnimi vzroki nesreč;
- KČN nad 2000 PE;
- Izlivanje, odlaganje ali odmetavanje snovi ali predmetov, ki zaradi svoje oblike, fizikalnih, kemijskih ali bioloških lastnosti, količine ali drugih lastnosti lahko ogrožajo življenje in zdravje ljudi, vodnih ali obvodnih organizmov, ovirajo pretok voda ali ogrožajo vodne objekte in naprave, v vode;
- Kršitve zahtev vodovarstvenih uredb na najožjih in ožjih vodovarstvenih območjih

3. prioriteta:

- Emisije snovi v vode iz drugih industrijskih naprav (ne-IED ali ne-SEVESO);
- Emisije snovi v vode iz KČN pod 2000 PE
- Posegi na vodnih in priobalnih zemljiščih brez soglasja;
- Skladiščenje nevarnih tekočin v nepremičnih skladiščih, volumen med 10 m³ in 100 m³;
- Kršitve zahtev vodovarstvenih uredb na širših vodovarstvenih območjih.

4. prioriteta:

- Odvajanje komunalnih odpadnih vod;
- Skladiščenje nevarnih tekočin v nepremičnih skladiščih, volumen manj kot 10 m³;
- Drugo.

<https://www.gov.si/assets/organi-v-sestavi/IRSOP/O-IRSOP-u/kriteriji-za-izredne-insp-nadzore/Kriteriji-za-dolocanje-prioritet-IRSOP-2020.pdf>

Hitrost obravnave prijav - ION

Prijave ranga I in II običajno hitro; takoj do nekaj tednov

Prijave ranga III z zamudo

Prijave ranga IV na nekaterih OE tudi več kot 1 leto zamude

- Počasna odzivnost na pobude in prijave, kjer nadzor ni prednosten, povzroča nezadovoljstvo pri prijaviteljih in prek medijev tudi pri splošni javnosti, kar ni dobro za ugled organa,
- ION ob obstoječem kadrovskem načrtu ne more zagotoviti takojšnje obravnave vseh prejetih pobud in takojšnjega odziva na vse prijave.
- Pobudniki dobijo takojšen odziv organa o prejeti pobudi, v nadaljevanju pa se pobuda obravnava glede na sprejeta prednostna merila ION.

Program dela ION

Glede na kapaciteto ION je osnovno izhodišče načrta dela usmeritev na pomembnejše obremenitve za okolje, tako da z:

- REDNIM NADZOROM zagotovimo sistematični redni nadzor nad pomembnimi viri obremenjevanja okolja in
- IZREDNIM NADZOROM zagotovimo hitro odzivanje na prijave, ki potencialno pomenijo veliko tveganje za okolje.

Programi in poročila IRSOP: <https://www.gov.si/drzavni-organi/organi-v-sestavi/inspektorat-za-okolje-in-prostor/o-inspektoratu-za-okolje-in-prostor/>

Ribolov / ribištvo v okoljskih predpisih

Pravna ureditev - ribe

MKGP

ZMR -2: Ribe, ki so lahko predmet ribolova, nabiranja ali marikulture predpiše Vlada RS

ZSRib: Ribje vrste, ki so predmet ribolova, predpiše Vlada RS

- 49 vrst rib in 1 vrsta raka ter druge tujerodne vrste rib in rakov, ki niso zavarovane

MOP

IZJEMA ZON: Dovoljeno je loviti živali ribolovnih vrst v skladu s predpisi, ki urejajo ribolov.

NE ribolovne vrste

Zavarovane vrste
30 vrst rib, 4 vrste obloustk in 2 vrsti rakov

Druge vrste

Zavarovan habitat ribjih vrst
30 vrst rib, 4 vrste obloustk in 2 vrsti rakov

Primer: Soška postrv JE ribolovna vrsta, NI zavarovana; VARUJE SE habitat

Zakon o ohranjanju narave

OHRANJANJE BIOTSKE RAZNOVRSTNOSTI

- varstvo prosto živečih vrst, vključno z njihovim genskim materialom in habitati ter ekosistemi
- omogoča trajnostno rabo sestavin biotske raznovrstnosti
- ohranjanje naravnega ravnovesja

SISTEM VARSTVA NARAVNIH VREDNOT (parki, rezervati, NV, N2000....)

Z ukrepi lahko omejuje in prepoveduje POSEGE in DEJAVNOSTI.

Zakon o ohranjanju narave

Vzpostavlja splošni varstveni režim za prostoživeče vrste (14. člen) – prepoved poškodovanja, ubijanja, odvzemanja iz narave itd.

Izjema: Dovoljeno je loviti živali lovni in ribolovnih vrst v skladu s predpisi, ki urejajo lov in ribolov,

IZJEMA: Z akti o zavarovanju (53. člen) je možno prepovedati ali omejiti :

- ribolov: naravni spomenik (64. člen), naravni rezervat (66. člen), zavarovana območja kot so narodni park, regijski park, krajinski park (68. člen); zavarovanih vrst (81. člen)
- izvajanje ribogojnih ukrepov : zavarovana območja (68. člen)
- gradnja infrastrukturnih objektov namenjenih ribolovu, razen na za to določenih krajih: zavarovana območja (68. člen)

Primeri omejitev na področju ribištva v predpisih na področju narave

Zakon TNP

- Na območju narodnega parka je prepovedano postavljati ribogojnice in urejati komercialne ribnike (globa; 15.000 do 150.000 EUR pravna oseba, ..., 1000 do 4.000 EUR posameznik)
- V prvem varstvenem območju je prepovedano loviti ribe (globa; 7.000 do 70.000 EUR pravna oseba, ..., 500 do 3.000 EUR posameznik)

Nadzor: IRSOP, naravovarstveni nadzorniki in tudi ribiška inšpekcija

Primeri omejitev na področju ribištva v predpisih na področju narave

Uredba o Naravnem rezervatu Škocjanski zatok

- Na območju naravnega rezervata je prepovedano izvajati ribolov.

Uredba o Krajinškem parku Ljubljansko barje:

- V krajinškem parku zlasti ni dovoljeno urejati novih ribogojnic in komercialnih ribnikov
- v ožjem zavarovanem območju Naravni rezervat Iški morost ni dovoljeno izvajati ribolova

Nadzor:
ION in
naravovarstveni
nadzorniki

Zakon o varstvu okolja

- **EMISIJE:** Povzročitelj onesnaževanja mora izvesti ukrepe, potrebne za preprečevanje in zmanjšanje onesnaževanja, tako da njegove emisije v okolje ne presegajo predpisanih mejnih vrednosti. (OVD)
- **ODPADKE** Povzročitelj onesnaževanja mora upoštevati vsa pravila ravnanja z odpadki, ki so potrebna za preprečevanje odpadkov in zagotavljanje predelave odpadkov ali njihovo odstranjevanje, če predelava ni mogoča. (OVD)
- **POSEGE** Pred začetkom izvajanja posega, ki lahko pomembno vpliva na okolje, je treba izvesti presojo njegovih vplivov na okolje (PVO) in pridobiti okoljevarstveno soglasje ministrstva. (OVS)

Z ukrepi lahko omejuje in prepoveduje POSEGE in DEJAVNOSTI.

Zakon o vodah

POSEGI

NA VODNA IN PRIOBALNA ZEMLJIŠČA tudi poplavna, vodovarstvena ipd. (npr. gradnja, nasipavanje, izkopi, sečnja....)

vodno soglasje

RABA

VODA in vpliv na vodni režim (npr. odvzemi, mHE, ribogojnice, komercialni ribniki, plovba, odvzemanje naplavin...)

vodna pravica

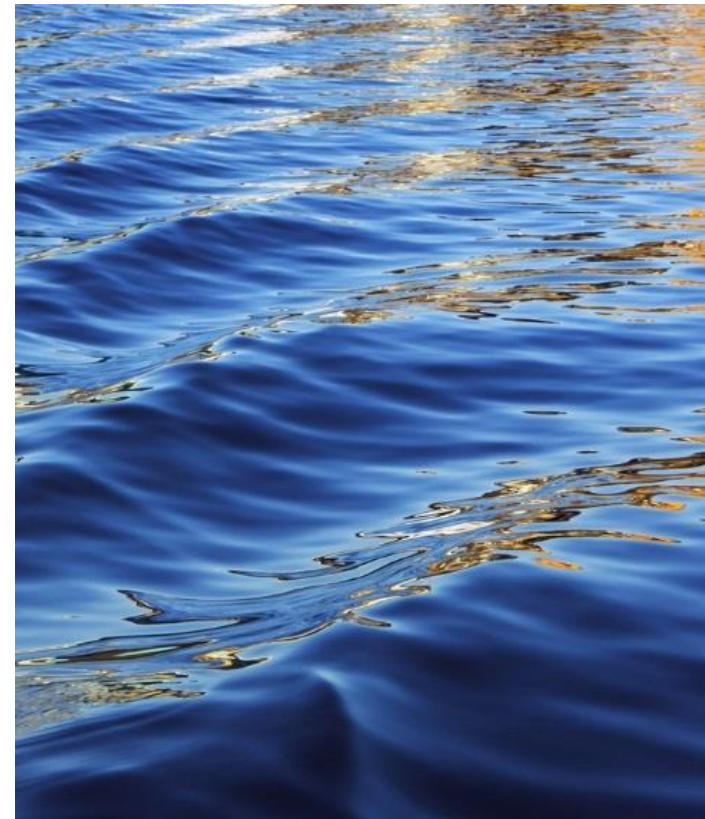
ONESNAŽENJA (npr. odpadne vode, odpadki, gnojenje in FFS na priobalnem pasu...) v tem delu je *lex specialis* na ZVO-1

Z ukrepi lahko omejuje in prepoveduje POSEGE in DEJAVNOSTI.

Podlaga za ukrepe za DOBRO STANJE VODA.

Nadzorni organi

Upravni akti ki jih nadzoruje ION in so relevantni tudi za sektor ribištva

Posegi

- Okoljevarstvena soglasja
- Naravovarstvena soglasja in dovoljenja za poseg v naravo
- Vodna soglasja

Onesnaževanje

- Okoljevarstvena dovoljenja

Raba vode

- Vodna dovoljenja in koncesije za rabo vode

Živali

- dovoljenje o odvzemu (6. člen)
- dovoljenje za zadrževanje (16. člen)
- dovoljenje za gojitev za komercialne namene po trg. uredbi
- dovoljenje / potrdilo po Reg. 338/97

Primeroma naštevamo zaokroženo št. nekaterih skupin zavezancev iz uradnih evidenc:

10.000 OVD

37.500 vodnih dovoljenj

187 koncesij za rabo vode

50.000 vodnih soglasji

ZON – naravovarstveni nadzorniki

Neposredni nadzor v naravi izvajajo poleg inšpektorjev tudi naravovarstveni nadzorniki.

- v letu 2018 so začeli delovati s polnimi pooblastili tudi pri drugih upravljavcih parkov (ne le v Triglavskem narodnem parku)
- skupaj jih je okoli 30

Naloge:

- nadzor nad izvajanjem varstvenih režimov v parkih;
- samostojno vodi postopek in odloča o prekrških;
- ugotavljanje dejanskega stanja pri kršitvah prepovedi iz tega zakona in na njegovi podlagi sprejetih predpisov ter obveščanje pristojnih inšpekcijskih organov;
- opozarjanje oseb na varstvene režime zaradi preprečevanja kaznivih ravnanj.

Smiselno je, da se RD na območju parkov povežejo tudi z naravovarstvenimi nadzorniki.

ZV-1 vodovarstveni nadzorniki

- 34 vodovarstvenih nadzornikov je že pridobilo nacionalno poklicno kvalifikacijo,
- še ne delujejo s polnimi pooblastili
- vodovarstveni nadzor se izvaja v zvezi z določenimi prekrški
- če vodovarstveni nadzornik pri vodovarstvenem nadzoru ugotovi, da ugotovljene kršitve presegajo njegove pristojnosti, mora o ugotovljenih kršitvah obvestiti pristojnega inšpektorja

Ribiška inšpekcija – pooblastila (64. člen ZSRib)

- pregledovati dokumente v zvezi z izvajanjem ribiškogojitvenega načrta;
- pregledovati gradnje in druge posege v vode;
- nadzorovati dejavnosti izvajalcev ribiškega upravljanja ob poginih;
- nadzirati pravico dostopa do vode;
- nadzorovati izvajanje koncesijskih pogodb;
- pregledovati dokumentacijo, ki jo morajo pridobiti ribogojci za gojitev rib za poribljavanje;
- nadzirati opravljanje nalog in pooblastil ribiških čuvajev;
- pregledovati dokumentacijo komercialnih ribnikov in njihovo upravljanje;
- pregledovati ustreznost ribolovnih dovolilnic in vodenje sredstev, ki so pridobljena s prodajo ribolovnih dovolilnic.

Področja ki so skupna ION in ribiški inšpekciji so označena zeleno.

Razmislek ali se prijava nanaša na vsebine ZSRib ali ZON in ZV-1?

Ribiškočuvajska služba

- na podlagi javnega pooblastila (koncesija za 6 let)
- do konca leta 2010 je bilo imenovanih 500 ribiških čuvajev
- večina prostovoljno, nekaj pa tudi honorarno, na podlagi pogodbe
- le 5 izvajalcev ribiškega upravljanja ima redno zaposlenega ribiškega čuvaja
- pod posebnimi pogoji tudi pooblastila prekrškovnega organa (se ne izvaja)

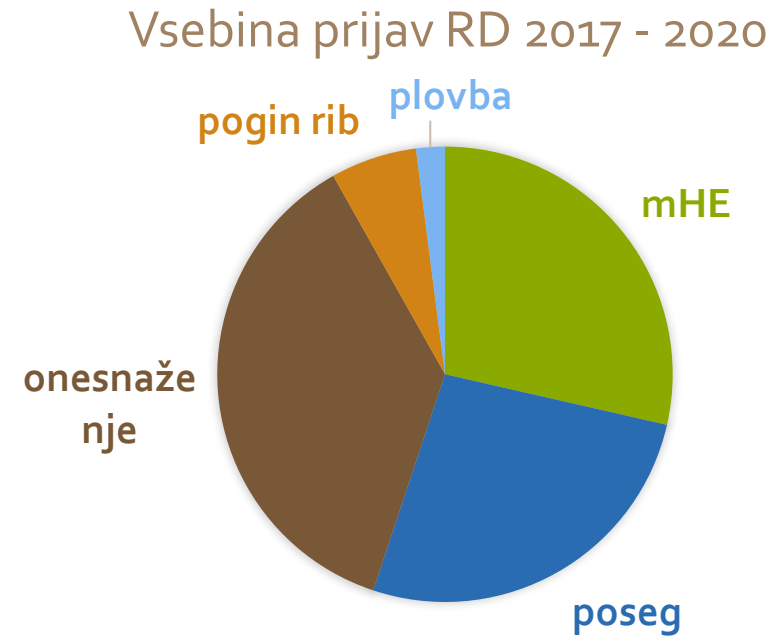
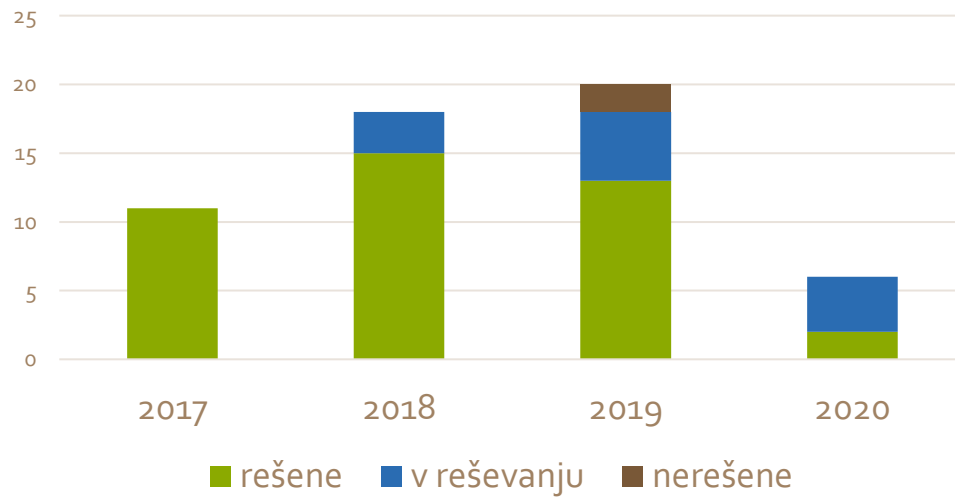

ION - Prijave RD

Prijave RD 2017 - 2020

- 55 prijav
- 27 različnih RD

Prijave RD 2017 – 2020
(baza 10.8.2020)

Dobra prijava

OBRAZEC
za RD = ESJU?

Kdo je povzročitelj (fizična oseba, pravna oseba, registrska tablica in druge oznake...)?

Kje in kdaj? (parc. št. naslov, XY koordinate – pazi različni koordinatni sistemi!)

Kaj? Za kakšno kršitev gre?

Vplivi; posledice, škoda...?

- Ni nujno, da prijavitelj poda, vse navedene informacije!
- Včasih vseh tudi nima.
- Več informacij, kot jih prijavitelj poda in podkrepi z dokazi, bolj učinkoviti so lahko inšpekcijski in prekrškovni postopki!

Dokazi! Dokazi! Dokazi!

Zlasti če je prijavitelj na kraju kršitve, ko se ta še izvaja.
fotografije, video (pomembno, da se da razbrati lokacija in kršitev in povzročitelj)

„Dobra“ prijava

**POSKRbite DA BOSTE PRI
DOKUMENTIRANJU KRŠITEV VARNI!**

KDO?

NUJNO!

Brez zavezanca inšpektor ne more odrediti ukrepov!
Povzročitelja ugotavlja v I.P....pogosto izgovarjanje,
da ne vedo kdo je naredil, ni bil on/a, več možnih
povzročiteljev ...

POSNETKI!

FOTKE!

Super, če je povzročitelj dokumentiran tako, da se ga
da identificirati!

DOKAZI!

KJE in KAJ?

NUJNO!

Za določnost izreka so to obvezne vsebine!

Super, če je izvajanje kršitve dokumentirano!

POSNETKI!

KDAJ?

Opcijsko

Dostikrat prijavitelj ni prisoten ob sami izvršitvi
kršitve.

FOTKE!

VPLIV, ŠKODA

Opcijsko

Določene kršitve so itak SE SME/SE NE SME.
Določene pa so vezane na vpliv. Vpliv lahko
ugotavljajo pristojne organizacije npr. ZZRS, DRSV,
ARSO

DOKAZI!

ČE INŠPEKTOR NE UGOTOVI VSEH KLJUČNIH DEJSTEV NE MORE UKREPATI!

Inšpektorji ION lahko ukrepajo ČE:

- gre za kršitev zahtev, pogojev ali omejitev predpisanih v veljavnih predpisih RS ali v veljavnih upravnih aktih (npr. OVD in OVS, NVS, dovoljenja za poseg v naravo, VS, VD, koncesije, dovoljenja za ravnanje z gensko spremenjenimi organizmi (GSO), idr.);
- je ION pristojen za inšpekcijski nadzor področja;
- ima v zakonu dano pooblastilo za ukrepanje. Zakoni praviloma jasno določajo ukrepe, ki jih lahko izrekajo inšpektorji v inšpekcijskem postopku.
- če je posamezna kršitev določena kot prekršek, lahko ukrepa tudi v prekrškovnem postopku

Običajne zmotne o inšpekcijskih postopkih

Prijavitelji pričakujejo, da bo inšpekcijski organ obravnaval „njihovo zadevo“, tako kot so jo zapisali, s ciljem zavarovanja „njihovih“ koristi in interesov.

Inšpektor uvede postopek po uradni dolžnosti, če na podlagi vseh dejstev, ugotovi, da gre za kršitev v njegovi pristojnosti!

- Zakon o inšpekcijskem postopku (ZIN) določa, da se inšpekcijski postopek začne po uradni dolžnosti in ne po prijavi. Prijava torej ni zahteva ampak le indic za uvedbo inšpekcijskega postopka.
- ZIN določa, da inšpekcijski organ ni vezan na navedbe v vlogi. Inšpektor mora ugotoviti dejansko stanje in pri tem vsebinsko presoja dejstva, ki jih razbere iz prijav, pobud itd., ter povezana dejstva in okoliščine, ki jih ugotovi sam.
- Inšpektor ima procesno diskrecijo, da se na podlagi vsebinske presoje vseh dejstev, odloči ali gre za kršitev predpisov v njegovi pristojnosti in bo inšpekcijski postopek sploh začel.

Običajne zmote o inšpekcijskih postopkih

Prepričanje, da ima prijavitelj status stranke v postopku.

Prijavitelj po ZIN **NIMA** položaja stranke v postopku.

Lahko je stranka v postopku le, če izkaže pravni interes.

Običajne zmote o inšpekcijskih postopkih

Pričakovanje, da je inšpektor dolžan prijavitelja kadarkoli obveščati o poteku postopka, ugotovitvah in ukrepih ter jih tudi obrazložiti.

Formalne dolžnosti inšpektorja do obveščanja vlagatelja/prijavitelja:

- Inšpektor v skladu z Uredbo o upravnem poslovanju, prijavitelje obvesti o prejemu prijave (... prejeli smo prijavo...knjižena pod št.obravnavana v skladu z usmeritvemi za vrstni red obravnave prijav....če je prijavitelj zahteval, bo o ukrepih obveščen v skladu z ZIN...).
- Če prijavitelj to v prijavi zahteva, ga je inšpektor v skladu z ZIN dolžan obvestiti o ukrepih najkasneje po opravljenem nadzoru in sprejetem ukrepu oziroma ustavitvi postopka.

RD kot zavezanci

RD kot zavezanci

RD kot zavezanci:

- upravljalci komercialnih ribnikov, ribogojnic
- izvajalci sonaravne gojitve
- izvajalci posegov v vodna in priobalna zemljišča
- poseg v naravo
- nasipavanja, utrjevanja
- biološke obremenitve ...

Večinoma inšpektorji v postopkih ugotavljajo, da za navedene dejavnosti ali posege RD pridobijo ustrezna VD oz. VS.

RD kot zavezanci – primeri „redkih“ kršitev

Odločba, da mora RD odstraniti obstoječi betonski zaježitvi na delu vodotoka na zemljišču, vključno z dodatno podporo iz odpadnega betona, ki sta postavljeni v medsebojnem odmiku cca 500m in širine cca 15m ter služita za zaježitev kot ribnik za namen izvajanja ribolova in športnega ribolova v okviru društva.

Poseg brez VS!

Odločba, da mora RD **v 5 dneh po vročitvi ureditvene odločbe**, iz struge vodotoka odstraniti pregrado izvedeno iz proti poplavnih vreč.

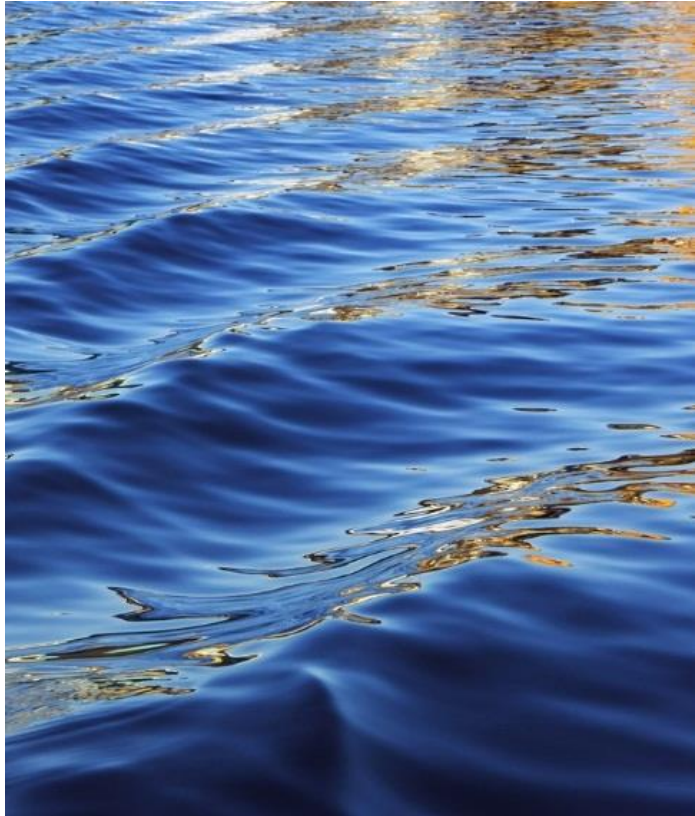
Poseg brez VS!

Odločba, da mora RD izvesti sanacijo nedovoljenega posega na območju mrtvice: urediti brežino brez terase; zasaditev avtohtone vegetacije v skladu z mnenjem ZRSVN (odkop gramoza; nasipanje v d 140m, š 5-8 m in v 0,1 – 1,5 m)

Poseg brez dovoljenja za poseg v naravo!

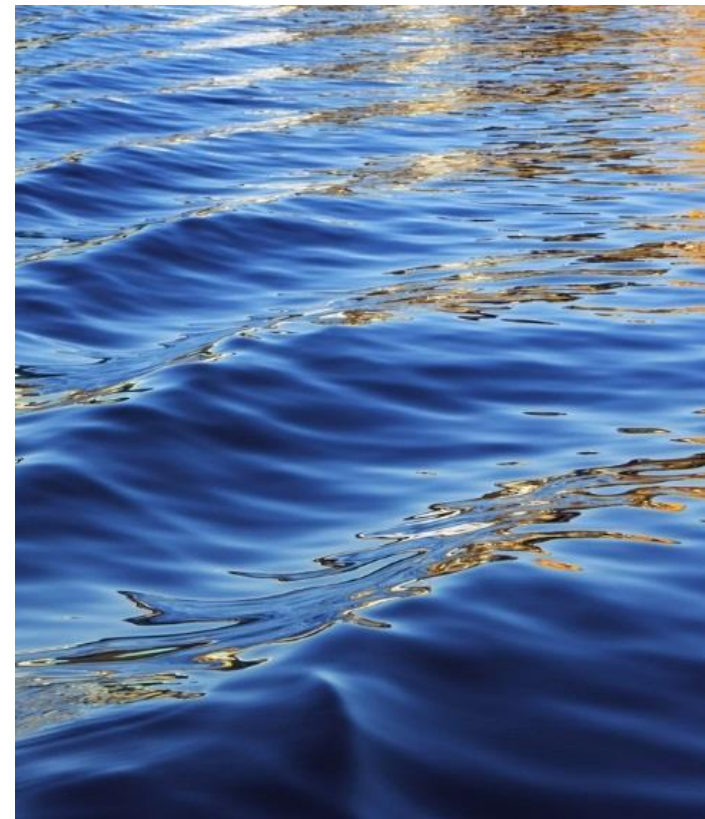

Nadzor obremenitev vodnih ekosistemov

Posegi

Posegi ZVO-1

- PVO presoja
- Okoljevarstveno soglasje

Posegi ZON

Naravovarstveno soglasje – gradnja po GZ

Za gradnjo objekta na območju, ki ima na podlagi predpisov s področja ohranjanja narave poseben status, je treba pridobiti naravovarstvene pogoje in mnenje.

v postopku
pridobitve GD

Naravovarstveno soglasje (NS) je treba pridobiti tudi, če za gradnjo enostavnega objekta v skladu s predpisi s področja graditve objektov gradbeno dovoljenje ni potrebno, če je tako določeno v predpisih s področja ohranjanja narave...

GD ni potrebno

NS izda ARSO na podlagi mnenja ZRSVN

Posegi ZON - Dovoljenje za poseg v naravo – posegi, ki jih GZ ne pokriva

Dovoljenje za poseg v naravo (Pravilnik o presoji sprejemljivosti vplivov izvedbe planov in posegov v naravo na varovana območja) je potrebno pridobiti med drugim za:

- Zasipavanje ali poplavljanje močvirnih predelov, depresij in vodnih teles
- Ureditev stojišč za izvajanje tekmovanj za športni ribolov, ki niso gradnja
- Ureditev poti za sprehajalce na obstoječi poti na obrežju voda
- Izvajanje vzdrževalnih del na vodnih in priobalnih zemljiščih
- Odstranjevanje vodne vegetacije
- Izgradnja ali obnova obrežnega zavarovanja vodotoka
- Redčenje ali odstranjevanje obrežne vegetacije
- Čiščenje struge tekočih voda

Izda UE
na podlagi pozitivnega
mnenja ZRSVN

Vsa zavarovana
območja
in območja
Natura 2000
(tudi
potencialna)

Akti o zavarovanju
lahko posege
podrobneje uredijo

Posegi ZV-1

NA VODNEM IN PRIOBALNEM ZEMLJIŠČU ter na območju presihajočih jezer

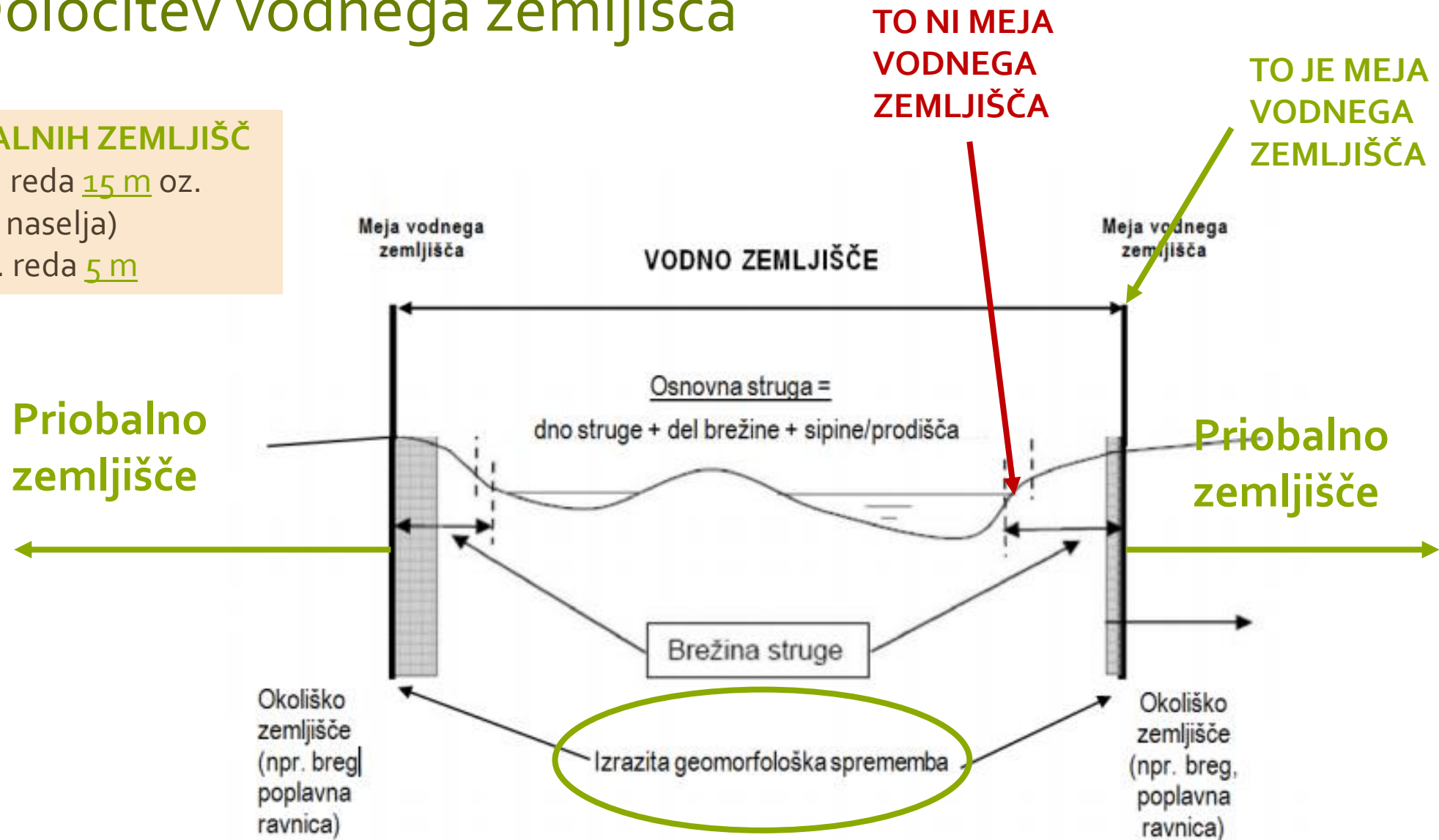
ni dovoljeno posegati v prostor, razen za:

1. gradnjo objektov javne infrastrukture, komunalne infrastrukture in komunalnih priključkov na javno infrastrukturo ter z gradnjo objektov javne infrastrukture neposredno povezane ureditve, ki se načrtujejo na podlagi predpisov s področja umeščanja prostorskih ureditev državnega pomena v prostor, (če jih ni mogoče umestiti drugam),
2. gradnjo objektov grajenega javnega dobra po tem ali drugih zakonih,
3. ukrepe, ki se nanašajo na izboljšanje hidromorfoloških in bioloških lastnosti površinskih voda,
4. ukrepe, ki se nanašajo na ohranjanje narave,
5. gradnjo objektov, potrebnih za rabo voda, ki jih je za izvajanje posebne rabe vode nujno zgraditi na vodnem oziroma priobalnem zemljišču (npr. objekt za zajem ali izpust vode), zagotovitev varnosti plovbe in zagotovitev varstva pred utopitvami v naravnih kopališčih,
6. gradnjo objektov, namenjenih varstvu voda pred onesnaženjem, in
7. gradnjo objektov, namenjenih obrambi države, zaščiti in reševanju ljudi, živali in premoženja ter izvajanju nalog policije.

Določitev vodnega zemljišča

MEJA PRIOBALNIH ZEMLJIŠČ

- na vodah 1. reda 15 m oz. 40 m izven naselja)
- na vodah 2. reda 5 m

Posegi ZV-1 – vodno soglasje

Poseg v prostor, ki bi lahko trajno ali začasno vplival na vodni režim ali stanje voda, se lahko izvede samo na podlagi vodnega soglasja. (150. člen)

1. poseg na vodnem ali priobalnem zemljišču,
2. poseg, ki je potreben za izvajanje javnih služb po tem zakonu,
3. poseg, ki je potreben za izvajanje posebne rabe vode,
4. poseg na varstvenih in ogroženih območjih (npr. VVO in poplavna območja),
5. poseg zaradi odvajanja odpadnih voda,
6. poseg, kjer lahko pride do vpliva na podzemne vode, zlasti bogatenje vodonosnika ali vračanje vode v vodonosnik,
7. hidromelioracija in druga kmetijska operacija, gozdarsko delo, rudarsko delo ali drug poseg, zaradi katerega lahko pride do vpliva na vodni režim.

Dolžnosti GJS in lastnika zemljišča (100. člen)

Gospodarska javna služba zagotavlja vzdrževanje vodnih in priobalnih zemljišč

Lastnik ali drug posestnik vodnega ali priobalnega zemljišča:

- zagotavlja košnjo in odstranjevanje prekomerne zarasti na bregovih,
- odstranjevanje plavja, odpadkov in drugih opuščanih ali odvrženih predmetov in snovi z vodnih in priobalnih zemljišč ob vodah 2. reda.

Najpogostejše kršitve - posegi

Posegi na vodno in priobalno zemljišče brez VS

- mostički,
- zaježitve,
- zacevitve strug vodotokov,
- utrditve brežin,
- preprečevanje prehoda (ograje do struge ipd.),
- nasipavanje vodnih in priobalnih zemljišč,
- redčenje ali odstranjevanje obrežne vegetacije

Posegi na poplavna območja

- zasipavanje, nasipavanje ipd.

Ukrepi inšpektorjev pri nezakonitih posegih

ZV-1

- ustaviti gradnjo ali izvedbo drugega posega v prostor, če se izvaja brez ali v nasprotju z vodnim soglasjem,
- odrediti odpravo škode in vrnitev v prejšnje stanje (v skladu z mnenjem DRSV),
- odrediti druge nujne ukrepe v skladu s tem zakonom ali na njegovi podlagi izdanimi predpisi.

ZON

- odrediti vzpostavitev naravnih vrednot ali sestavin biotske raznovrstnosti v prejšnje stanje, odpravo škode oziroma sanacijo na stroške povzročitelja in v skladu mnenjem ZRSVN;
- odrediti prepoved izvajanja posega ali opravljanja dejavnosti, ki se izvaja v nasprotju z določbami tega zakona in na njegovi podlagi izdanimi predpisi ter v nasprotju z naravovarstvenimi pogoji iz osmega odstavka 105.a člena tega zakona, ki se nanašajo na izvajanje gradnje objekta in opravljanje dejavnosti, zaradi katere je objekt zgrajen;
- odrediti prepoved izvajanja posega ali dejavnosti, če se poseg oziroma dejavnost izvaja brez pravnomočnega naravovarstvenega soglasja ali pravnomočnega dovoljenja za poseg v naravo oziroma v nasprotju s pravnomočnim naravovarstvenim soglasjem ali pravnomočnim dovoljenjem za poseg v naravo oziroma v nasprotju z naravovarstvenimi pogoji, na podlagi katerih je bilo izdano naravovarstveno soglasje;
- odrediti druge ukrepe

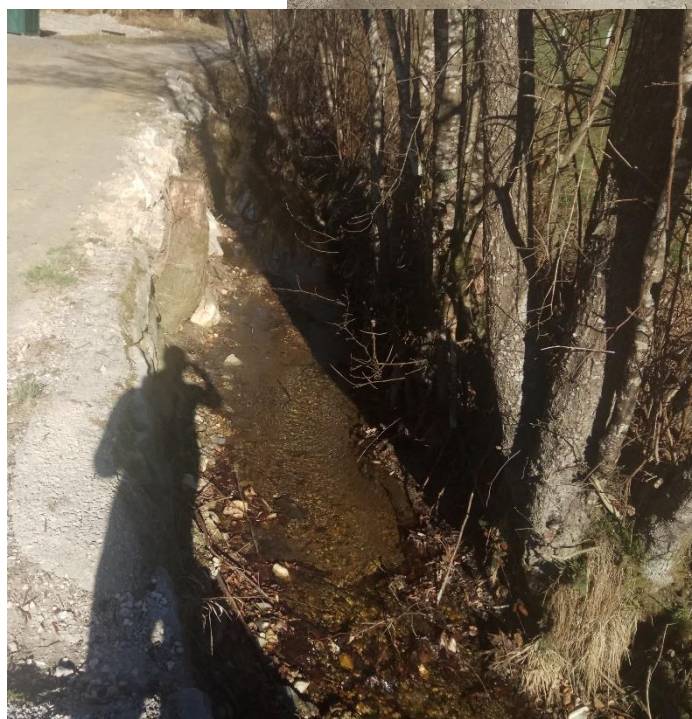
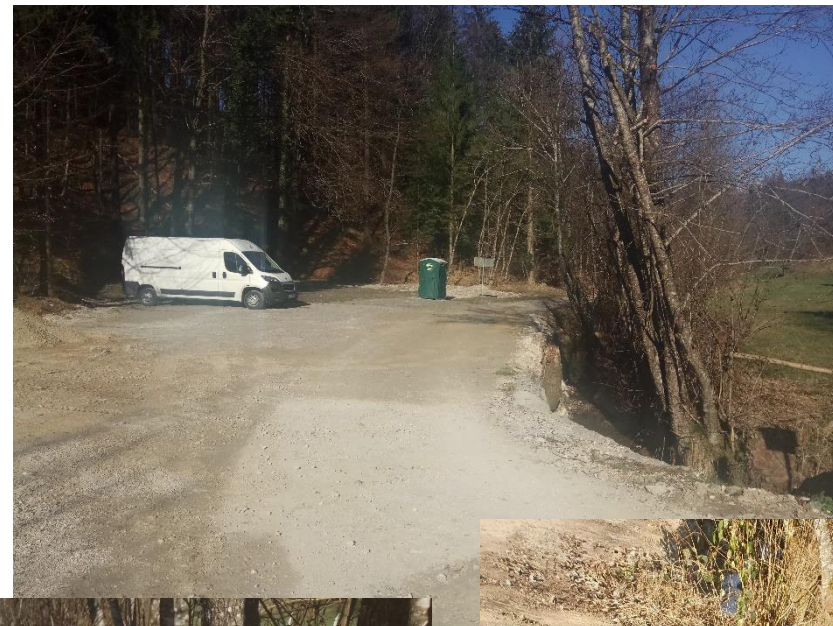

Posegi - primeri prijav in postopkov

Utrjevanje brežine

- Zavezanec, fizična oseba, je posegel na vodno zemljišče s skalami
- ni pridobil ustreznega dovoljenja
- inšpektorica je izrekla opozorilo,
- zavezanec je skale odstranil,
- odstop občini zaradi vzdrževanja občinske ceste

Poseg v priobalni pas in gojitveni potok Hrastnica

Prijava RD Sora:

- Betonske škarpe, kamnita zložba v priobalno in vodno zemljišče (parc. št. in lastnik)
- Posledice (spodkopavanje l brega) že vidne
- Fotografije

Ugotovitev in ukrepanje ION:

- Neustrezno izvedena utrditev struge
- Odločba: urediti skladno z vodnim soglasjem; Izvršena
- Opomin v prekrškovnem postopku

Ograja na brežini potoka Artišnica

Prijava IJS vzdrževanja vodotokov

- Na vodnem in priobalnem zemljišču na parceli ... je postavljena panelna ograja višine 2 m; kršitev ZV-1; VS ni pridobljeno; IJS je zavezanca ustno že opozoril

V inšpekcijskem postopku je zavezanec odstranil ograjo pred izdajo odločbe.

Ograja v Karteljevskem potoku

Prijava (VGP):

Neznani povzročitelj z leseno ograjo zaprl celotni profil Karteljevskega potoka

Ukrepanje ION:

- inšpekcijskemu zavezancu je bila dne izdana odločba o odstranitvi lesene ograje (sestavljene iz palet);
- ograja je bila odstranjena

Odstranjevanje obrežne vegetacije

Fizična o. – sanitarna sečnja obrežne vegetacije

Odločba: odstranitev posekane vegetacije in odpadkov iz z brežin in vodnega zemljišča Zibiškega potoka,

KDAJ JE SEČNJA OBREŽNE VEGETACIJE PRETIRANA – NEZAKONITA?

Če se zemljišče nahaja na varovanih območjih in ni pridobljeno dovoljenje za poseg v naravo

Če se uničuje habitat zavarovanih vrst, zlasti mesta, ki bistvena za npr. razmnoževanje, prezimovanje, selitev, prehranjevanje...; Primer: duplinarji in hrošči rabijo stara drevesa

Drevesne naravne vrednote

ČE SIV DVOMU, KAJ JE DOVOLJENO, SE OBRNI NA ZRSVN

Posegi v ZSRib

**SOGLASJA ZZRS NADZIRAJO
RIBIŠKI INŠPEKTORJI NE ION!**

Prijava RD Ptuj:

- VGP Ptuj izvaja strojno odstranjevanje naplavin in koreninskih sistemov (štorov) neposredno iz pretočnega profila korita Rogoznice, pri tem uničuje mladice domorodnih vrst rib in rake
- ni naročil intervencijskega odlova rib
- ni pridobil predpisanega soglasja Zavoda za ribištvo Slovenije
- nastala škoda na ihtiofavni

Odstop

Delni odstop

+

Prekršek ION
(izlivanje
odpadnih voda)

Prijava RD Bistrica Domžale:

- Izpust odpadne vode, ki je nastala pri črpanju vrtine za toplotno črpalko v gojitveni revir
- Brez soglasja ZZRS

ZSRib

- Vsak poseg v ribiški okoliš mora biti načrtovan in izveden na način, ki v največji mogoči meri zagotavlja ohranjanje rib, njihove vrstne pestrosti, starostne strukture in številčnosti (19. člen).

- Prepovedano je posegati oziroma vznemirjati ribe na drstiščih rib, med drstenjem in v varstvenih revirjih (25. člen).

Nadzirajo **inšpektorji, pristojni za ribištvo, lovstvo, varstvo okolja, veterinarstvo in notranje zadeve** v skladu s svojimi pristojnostmi.

Kršitev teh določb spada med hujše prekrške.

Raba vode v ZV-1

Splošna raba voda ali kaj lahko počnemo vsi– ZV-1

Vsakdo lahko rabi vodno ali morsko dobro pod pogoji, ki jih določa ta zakon, če se s takšno rabo le neznatno vpliva na količino in kakovost voda oziroma splošno stanje voda in če s tem ne omejuje ali onemogoča enakih pravic drugih in izvajanje vodnih pravic. (105. člen)

Splošna raba obsega zlasti rabo vodnega ali morskega dobra za pitje, kopanje, potapljanje, drsanje ali druge osebne potrebe, če takšna raba ne zahteva uporabe posebnih naprav (vodne črpalke, natege in podobno) ali zgraditve objekta in naprave, za katero je treba pridobiti dovoljenje, skladno s predpisi na področju urejanja prostora in graditve objektov. (105. člen)

Splošna raba voda ali kaj lahko počnemo vsi– ZV-1

Lastnik ali drug posestnik vodnega, priobalnega ali drugega zemljišča mora dopustiti vsakomur neškodljiv prehod čez svoje zemljišče do vodnega ali morskega dobra, ter dopustiti splošno rabo vodnega ali morskega dobra, razen, če je na vodnem, priobalnem ali drugem zemljišču zgrajen objekt iz 5., 6. in 7. točke prejšnjega člena. (38. člen)

Raba priobalnega zemljišča, ki je neposredno povezana s splošno rabo (zadrževanje na priobalnem zemljišču in odlaganje predmetov za kopanje, potapljanje, drsanje, plovbo in podobno), je dovoljena, če se lastniku ali drugemu posestniku priobalnega zemljišča s takšno rabo ne povzroča škoda. (38. člen)

Raba voda – ZV-1

Za rabo vode, ki presega meje splošne rabe, za rabo naplavin in podzemnih voda je treba pridobiti vodno pravico na podlagi vodnega dovoljenja, koncesije oziroma posebno rabo vode evidentirati (v nadaljnjem besedilu: posebna raba vode). (108. člen)

Vodno dovoljenje

- za izvajanje športnega ribolova v komercialnih ribnikih (stoječa voda, ki je namenjena trženju športnega ribolova v zasebnem interesu in iz katere je naravno ali s tehničnimi ukrepi preprečena migracija rib v druge vode) in
- za gojenje sladkovodnih in morskih organizmov
- mHE, pitno vodo, tehnološki namen, pristanišče in vstopno izstopna mesta, namakanje....(125. člen).

Koncesija

- HE enake ali večje od 10MW, in
- odvzem naplavin, razen če gre za izvajanje javne službe
- proizvodnjo pijač,
- raba mineralne, termalne ali termomineralna voda.

Ukrepi inšpektorjev pri nezakoniti rabi vode (ZV-1)

- prepovedati rabo vode, če se rabi brez vodnega dovoljenja, koncesije ali ta raba vode ni evidentirana, kadar je to predpisano,
- prepovedati ali omejiti izvajanje vodne pravice, če se izvaja v nasprotju z vodnim dovoljenjem ali koncesijo,
- prepovedati uporabo objekta in naprave, če se uporablja brez ali v nasprotju z vodnim dovoljenjem ali koncesijo,
- prepovedati odvzem naplavin iz površinskih voda, če se odvezemajo v nasprotju z 72. členom tega zakona,
- odrediti druge nujne ukrepe v skladu s tem zakonom ali na njegovi podlagi izdanimi predpisi.

Raba voda prijave in postopki

mHE prijave

- Odvzem vse vode iz vodotoka
- Neupoštevanje ekološko sprejemljivega pretoka (Q_{es})
- Posegi
- onesnaženja

Nespoštovanje Qes; MHE Davča II

Nespoštovanje Qes; MHE Davča II

Ključni podatki	Podane informacije
KDO	Nosilec vodne pravice
KJE	Navedene točne koordinate odvzema
KDAJ	Dolgotrajne kršitve
KRŠITEV?	Qes ni izveden z vgradnjo PVC cevi na kroni jezu v skladu z VD; na jezu zagozdena deska
VPLIVI,, ŠKODA?	
DOKAZI?	Slike z datumom

V prekrškovnem postopku je bila izrečena globa 2000 EUR pravni osebi.

Odvzem vse vode – mHE Farji Potok

Odvzem vse vode – mHE Farji Potok

Ključni podatki	Podane informacije
KDO	Nosilec vodne pravice
KJE	Navedene točne koordinate odvzema
KDAJ	Dolgotrajne kršitve
KRŠITEV?	Qes še ni določen; odvzem praktično vse vode iz struge;
VPLIVI,, ŠKODA?	
DOKAZI?	Slike z datumom

V prekrškovnem postopku izrečena globa 2000 EUR pravni osebi.

mHE Orehovlje - Vipava

Prijava RD Renče

- Na jezcu v Orehovljah opazili zelo zmanjšan pretok.
- Menijo, da zaradi prevelikega odvzema mHE
- Prosijo za prevereitev spoštovanja Qes

Ugotovitve

- Zavezanec ima VD
- ne vsebuje določb o ekološkem minimalnem pretoku, ker gre za točkovni odvzem, saj se voda vrača v vodotok tik za mestom odvzema
- po hidravličnem izračunu je projekt ribje steze, z minimalnim pretokom 121 l/s, potrdil Zavod za ribištvo RS
- ni ugotovljenih nepravilnosti, zadeva se ustavi

mHE Brežna – Krka; izgradnja (1. del)

- 8 prijaviteljev,
- več kršitev (navajamo le tiste postopke ION, kjer je inšpektorica že odločila)
- Pridobljeno GD, NS, VD, VS (skladnost z GD - postopek vodi gradbena inšpekcija)

1. izvajalec del je odbil del lehnjakovega pragu

Odrejena sanacija v skladu s pogoji ZZRS.

Izvršeno.

2. Poseg na vodno in priobalno zemljišče – postopek v reševanju

mHE Brežna – Krka; izgradnja (2. del)

Odločba prekrškovna; izvalaec je opustil dolžno nadzorstvo in dopustila, da so zaposleni podjetja izvajali poseg v nasprotju z izrekom naravovarstvenih pogojev.

- globa pravna oseba 2000 EUR
- globa odgovorna oseba 400 EUR

Akcija nadzora mHE (21)

Namen akcije je bil preveriti ali so zavezanci, ki imajo pridobljeno vodno pravico za MHE in določen Qes skladni z zahtevami zakonodaje in vodnih dovoljenj, zlasti :

- **plačevanje** vodnega povračila in plačila za vodno pravico (17 ok; 1x opozorilo; 4 ne hranijo dokumentacije 5 let)
- namestitev merilne naprave za **meritev odvzema vode**; (ni bilo izrečenih ukrepov, čeprav je nadzor zahteven, ker merilna naprava v VD večkrat ni predpisana)
- priprava **poslovnika** (9 x odprava nepravilnosti)
- zagotavljanje **Qes** – oddaja vloge za način zagotavljanja Qes v 6. mesecih po določitvi Qes (14 ok; 2x opozorilo zaradi zamude; 2x vlogo oddala takoj po obisku inšpektorja; 3x odločba)

mHE - prekrški

- Odločba prekrškovna; izrečena globa 2000 EUR s. p.; ker ni zagotavljal ekološko sprejemljivega pretoka (Qes) na način kot je bilo zahtevano v VD.
- Odločba prekrškovna; izrečena globa 400 EUR (fizična oseba); ker je odvzela celotno količino vode
- Odločba prekrškovna; opomin; ker je ob zaustavitvi mHE prišlo do izlitja mulja iz dotočnega kanala, kar je povzročilo pogin rib v tržaški Bistrici (zaustavitev je bila rutinska, vedno obvestijo RD, izveden je bil izlov rib; torej ni šlo za opustitev dolžnega nadzorstva in ni bilo storjeno iz malomarnosti ali namerno)

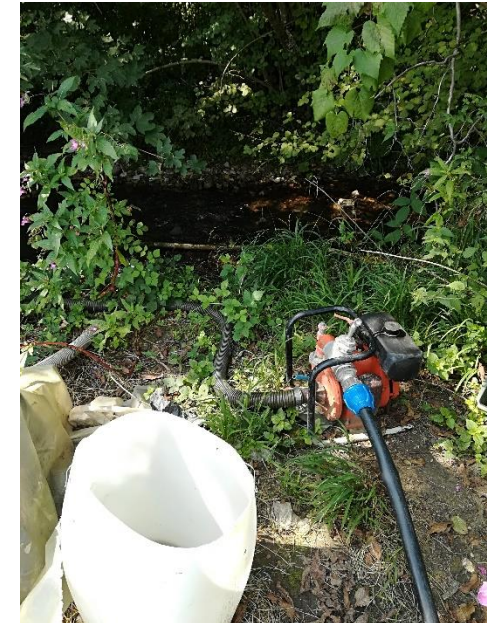
Nezakoniti odvzemi vode iz vodotokov

Odločba: prepoved rabe vode za namakanje kmetijskih zemljišč; odstranitev črpalk
Zavezanec ni imel VD.

Zavezanci so običajno uporabniki parcel, ki se namakajo, zato je pomembno določiti te parcele, ne le lokacijo črpalke!

PROBLEM ZA VODNI EKOSISTEM JE, DA SE NAJVEČ VODE ZA NAMAKANJE RABI RAVNO, KO SO ŽE ITAK NIZKI VODOSTAJI!

Odločba: prepoved rabe vode za namakanje kmetijskih zemljišč; odstranitev črpalk
Zavezanec ni imel VD.

Zavezanec je imel Odločbo MKGP za izvajanje melioracijskih del in izvedbo malega namakalnega sistema na drugih parcelah.

Privez za čolne

Prijava

- zanima me ali so čolni lahko privezani v vodi ali morajo lastniki čolne iz vode po uporabi umakniti ?
- sem ribič (član RD) in lovim ribe pod mojo hišo.
- imam problem, ker se je na mestu kjer ribarim pojavilo večje število čolnov, ki onemogočajo moje početje (ribolov).
- prilagam slike, kjer je razvidno, da čolni onemogočajo dostop in uporabo reke Vipave.

Ugotovitve

- Ni kršitev
- Uporaba čolnov brez motorjev je splošna raba

Plovba s plovili na motorni pogon; ZV-1

Po celinskih vodah je prepovedan prevoz tovora in vožnja s plovili na motorni pogon, razen za potrebe izvajanja javnih služb po tem zakonu, varstva voda, izvrševanja vodnih pravic, reševanja ljudi, živali in premoženja, izvajanja nalog policije ter zaradi obrambe države (**ZV-1**).

ION za kršitev običajno izreče ukrep v prekrškovnem postopku.

Izjeme je vlada dovolila z uredbami o uporabi plovil na motorni pogon na:

- Zbiljskem jezeru, Ptujskem jezeru,
- odseku reke Ljubljanice, Krke, Drave
- Akumulacijskih jezerih HE Boštanj, Arto – Blanca, Krško, Vrhovo

Krovni zakon:

Zakon o plovbi po celinskih vodah

Nekaj je še „zgodovinskih“ pravic (npr. Blejsko jezero).

Onesnaževanje voda

Izredna onesnaženja

KLIC NA 112!!!

Postopki ukrepanja se vodijo v skladu s predpisi s področja zaščite in reševanj, zlasti s predpisi o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami.

ION NI DEL INTERVENCIJE!!!

V primeru onesnaženja vodotokov ukrepa v sklopu intervencije državna gospodarska javna služba urejanja voda, v skladu s Pravilnikom o vrstah in obsegu nalog le-teh, med drugim:

- čiščenja gladine površinskih voda in preprečevanje onesnaženosti voda,
- omejevanje širjenja in odstranjevanje nevarnih snovi z gladine z uporabo opreme in snovi za omejevanje širjenja onesnaženja,
- nadzor širjenja onesnaženja na vodnih in priobalnih zemljiščih....,
- izvedba preventivnih zaščitnih ukrepov, ...

ION – izredno onesnaženje

- V sami intervenciji, v nasprotju s splošnim prepričanjem javnosti, ni predvideno ukrepanje ION.
- ION nima 24/7 dežurstva
- Ko pridobi informacije o možnem viru onesnaženja, po navadi od CO, preveri delovanje zavezancev in po potrebi ukrepa v inšpekcijskih in prekrškovnih postopkih
- V skladu z ZV-1 lahko izda ustno odločbo in takoj odredi izvršitev odločbe:
 - če obstoji neposredna nevarnost za onesnaženje vodnega vira, namenjenega oskrbi s pitno vodo,
 - če obstoji neposredna nevarnost za onesnaženje površinskih ali podzemnih voda,

KLIC NA 112!!!

Pogin rib

Uredba o pravilih ravnanja v zvezi z ukrepanjem ob poginih, ki je sprejeta na podlagi Zakona o sladkovodnem ribištvu in je v pristojnosti MKGP določa:

- pogin rib,
- način obveščanja,
- odkrivanje vzrokov pogina rib,
- vrste in obseg ukrepov za preprečevanje nadaljnega poginjanja rib (Interventni ukrepi za preprečitev nadaljnega širjenja nenadnega onesnaženja voda se izvedejo v skladu Z zv-1.),
- odstranitev poginjenih rib,
- sprememba izvajanja ribiškega upravljanja,
- naloge izvajalca ribiškega upravljanja.

Vloga ION – pogin rib

Inšpektorji za okolje nimajo pravne podlage in ustreznih pooblastil, da bi intervenirali pri poginih rib.

To pa ne pomeni, da že v času intervencije ne izvajajo aktivnosti kot so določene v ZVO–1 in ZV-1, kadar je to smiselno.

Primarna naloga in izvirna pristojnost inšpektorja ION je, da ugotovi povzročitelja onesnaženja vodotoka in mu izreče ustrezne ukrepe, če je le-ta kršil predpise s področja okolja.

Onesnaženja vode v Miklavški mlaki z gnojnico – pogin rib

- MNZ, Policijske postaja Rače je prijavo RD odstopila IRSOP

V obvestilu je navedeno, da je prišlo do onesnaženja vode v Miklavški mlaki z gnojnico in posledično pogina 370 krapov ter materialne škode 740 EUR. Gnojnica naj bi se stekala z okoliških njiv, ki so jih kmetje gnojili v času onesnaženja.

- IRSOP je obvestilo MNZ odstopil kmetijski inšpekciji.

GNOJENJE

Nadzor nad onesnaževanjem z nitrat iz kmetijskih virov je v pristojnosti inšpektorjev za kmetijstvo, ki deluje v okviru Inšpektorata RS za kmetijstvo, gozdarstvo, lovstvo in ribištvo (IRSKGLR).

FFS

Nadzor fitosanitarnih inšpektorjev, ki delujejo v okviru Uprave RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin (UVHVVR)

Odvajanje komunalne odpadne vode stanovanjskih objektov v vodotok

Prijava Koroška RD

- Domnevno direktno napeljana kanalizacija v Bergantov graben

Odstop Medobčinski inšpekciji (MO)

Izvirna pristojnost občine pa je:

- Izgradnja komunalne infrastrukture na območjih poselitve
- Izvajanje javne službe (med drugim tudi odvoz blata iz greznic in mKČN)
- Vodenje evidenc...

ION:

- Nadzor nad izvajanjem določb Uredbe o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode, ki se nanašajo na obveznosti izvajalca javne službe.
- V vode je prepovedano izlivati odpadke (ZV-1)

MO

Nadzor odvajanja iz posameznih stanovanjskih objektov

ION

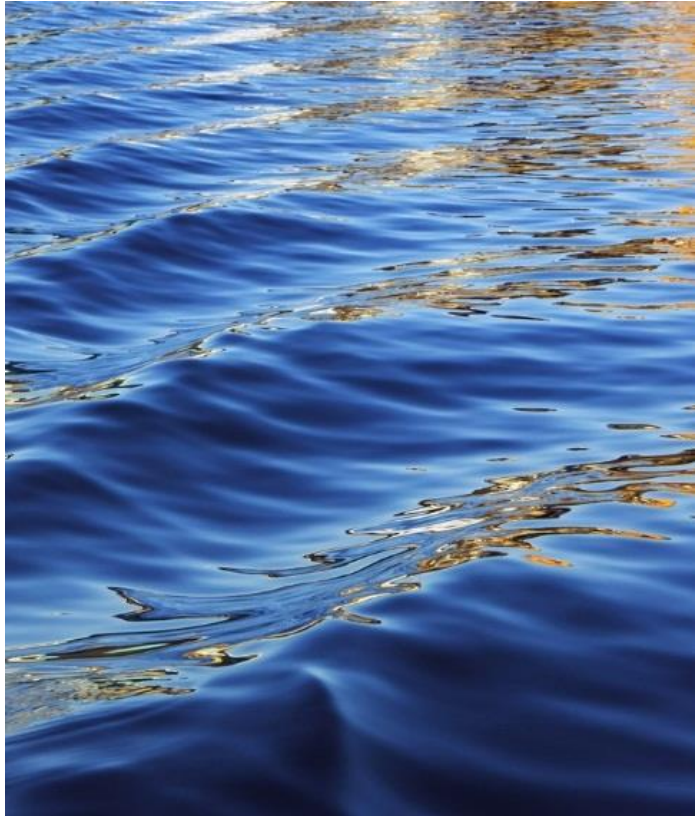
Industrijske odpadne vode

IJS , javna kanalizacija (razbremenilniki...)

KČN

Ribištvo in ribolov - biološke obremenitve

Ribištvo in ribolov – biološke obremenitve

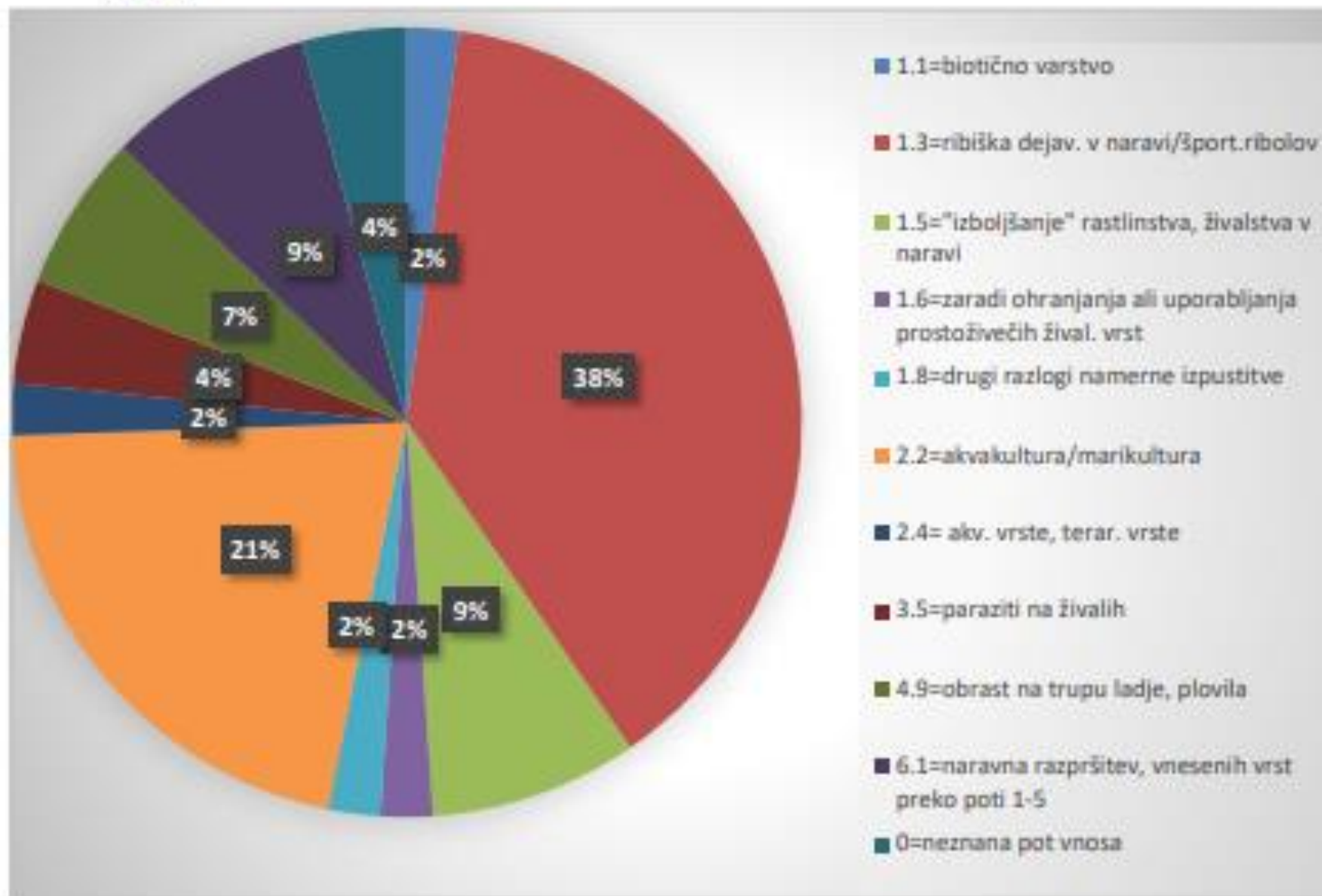
Primeri bioloških obremenitev na vodne organizme, konkretno na avtohtone ribe v Sloveniji so ribolov, popolni izlov rib in ribogojstvo ter vnos tujerodnih vrst (naseljevanja tujerodnih vrst iz drugih dežel in celo z drugih celin v vode, kjer jih prej ni bilo, preseljevanja organizmov iz enega porečja v drugo).

Posledice:

- Zmanjševanje števila rib, posebno selivk
- Genetska okuženost divjih (genetsko čistih) populacij
- Izpodrivanje in nadomestitev populacij, tekmovanje za hrano

2.5.1.2 Analiza prednostnih poti vnosa vodnih ITV z Uredbe EU (št. 1143/2014) in drugih ITV in TV

Slika 6: Primerjava deležev podkategorij poti vnosa tujerodnih vrst rib, rakov in školjk v Sloveniji. Oznake podkategorij so prikazane v preglednici (Preglednica 2).

[ZZRS
https://www.zzrs.si//uploads/ZZRS2020/ITV/Porocilo_podnebni_sklad_ZZRS.pdf](https://www.zzrs.si//uploads/ZZRS2020/ITV/Porocilo_podnebni_sklad_ZZRS.pdf)

ZON - naselitev tujerodnih živali (17. člen)

Naselitev je vnos rastlin ali živali v ekosistem, v katerem rastline ali živali te vrste niso bile nikoli prisotne. Naselitev je lahko izvedena z namenom, da rastline ali živali v novem ekosistemu živijo, ali je nezavedna in je posledica človekovega malomarnega ravnanja, npr. odmetavanje akvarijskih ali terarijskih živali v naravo ali omogočanje pobega živali iz ograjenih prostorov. Vnos živali v prostor za gojitev živali ni naselitev.

Naseljevanje rastlin ali živali tujerodnih vrst je prepovedano.

Izjemoma se izda dovoljenje, če se v postopku presoje tveganja za naravo ugotovi, da poseg v naravo ne bo ogrozil naravnega ravnovesja ali sestavin biotske raznovrstnosti.

Naseljevanje živali tujerodnih vrst, ki jih je dovoljeno loviti dovoli pristojno ministrstvo s soglasjem ministrstva ob pogoju iz prejšnjega odstavka.

ZON - doselitev tujerodnih živali (18. člen)

Doselitev je vnos rastlin ali živali v ekosistem, v katerem rastline ali živali te vrste že živijo.

- Doseljevanje rastlin ali živali tujerodnih vrst mora biti spremljano in nadzorovano.
- Fizična ali pravna oseba mora obvestiti ministrstvo o nameravani doselitvi rastlin ali živali tujerodnih vrst.
- Vlogi mora predlagatelj priložiti tudi ugotovitve izvedenega postopka presoje tveganja za naravo.

Za spremljanje in nadzor doseljevanja tujerodnih vrst živali, ki jih je dovoljeno loviti, skrbi ministrstvo, pristojno za kmetijstvo in gozdarstvo.

ZON - gojitev živali (21. člen)

Gojitev živali je gojenje (hranjenje, omogočanje razmnoževanja, križanje) živali domorodnih ali tujerodnih vrst v prostoru, ločenem od narave (ogradi, obori, kletki, bazenih, koritih in v podobnih prostorih), zlasti z namenom pridobivanja hrane, lova, prodaje, učno-vzgojnega ali znanstvenoraziskovalnega dela ter zaradi ohranitve vrste.

Ribe, za katere ni treba pridobiti dovoljenja za gojitev:

- ki se gojijo v skladu z ZSRib, in ZMR: šarenka (*Oncorhynchus mykiss*), potočna zlatovčica (*Salvelinus fontinalis*), gojeni krap (*Cyprinus carpio*), beli amur (*Ctenopharyngodon idella*), srebrni tolstolobik (*Hypophthalmichthys molitrix*), sivi tolstolobik (*Aristichthys nobilis*),
- ki so lokalno prisotne domorodne vrste Jadranskega povodja, katere se namerava gojiti na območju Jadranskega povodja za prehrano ali za okrasne ribe,
- ki so lokalno prisotne domorodne vrste Donavskega povodja, katere se namerava gojiti na območju Donavskega povodja za prehrano ali za okrasne ribe, in ki so nezavarovane domorodne vrste in se pojavljajo v Jadranskem morju;

Invazivne tujerodne vrste (ITV)

Vodne ITV iz Uredbe EU št. 1143/2014 :

- Pseudorasbora
- Sončni ostriž
- Kitajska sladkovodna dremavka
- Progasti morski som
- Signalni rak
- Trnavec
- Močvirski škarjar
- Marmornati škarjar
- Bradavičasti trnavec
- Kitajska volnoklešča rakovica

Več o posamezni vrsti iz Uredbe EU št. 1143 preberete na spletni strani ZZRS:

<https://www.zzrs.si/page/tujerodne-vrste/>

1. Klasifikacija in morfološke značilnosti vrste **Pseudorasbora** (*Pseudorasbora parva*)

INVAZIVNA TUJERODNA VRSTA

- ✓ prisotna v Sloveniji
- ✓ vrsta z Uredbe EU št. 1143/2014
- ⚠ prenašalka bolezni
- 🌱 potencialni vpliv na okolje
- 🔥 zaznan vpliv na okolje

vir ZZRS

• močvirski škarjar (*Procambarus clarkii*)

INVAZIVNA TUJERODNA VRSTA

- 🌱 potencialno prisotna v Sloveniji
- ✓ vrsta z Uredbe EU št. 1143/2014
- ⚠ prenašalka bolezni
- 🌱 potencialni vpliv na okolje
- 🔥 zaznan vpliv na okolje

vir ZZRS

Invazivne tujerodne vrste (ITV)

Uredba (EU) št. 1143/2014 o preprečevanju in obvladovanju vnosa in širjenja invazivnih tujerodnih vrst

- je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah
- določa pravila za preprečevanje, čim večje zmanjšanje in ublažitev škodljivih vplivov namernega in nenamernega vnosa in širjenja ITV na biotsko raznovrstnost
- EK je sprejela seznam ITV na katerem je 30 tujerodnih živali in 36 tujerodnih rastlin
- na tem seznamu ni najbolj razširjenih ITV obrežne vegetacije (dresnik, zlata rozga..); razlog :že preveč razširjene; ukrepi za odstranitev bi bili izjemno dragi

Uredba (EU) št. 1143/2014 še ni prenesena v pravni red RS;
pripravljena je sprememba ZON in osnutek Uredbe ITV

Prekrški in globe v okoljskih predpisih

ZVO – primeri težjih prekrškov

- nima ali obratuje neskladno z okoljevarstvenim dovoljenjem (OVD)
- Izvaja poseg brez okoljevarstvenega soglasja (OVS) ali v nasprotju z njim

Globa v EUR

75.000 do 125.000	pravna oseba
50.000 do 75.000	s.p. posameznik in posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost
3.500 do 4.100	odgovorna oseba

Če stori prekršek, katerega posledica je večja okoljska škoda ali ker je bil storjen z naklepom ali namenom koristoljubnosti, se kaznuje:

225.000 do 375.000	pravna oseba
150.000 do 225.000	s.p. posameznik in posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost
10.500 do 12.300	odgovorna oseba

Okoljska škoda:

- povzročena zavarovanim vrstam, njihovim habitatom in habitatnim tipom, je škoda, ki ima večji škodljiv vpliv na doseganje ali ohranjanje njihovega ugodnega stanja.
- na vodah je škoda z večjim škodljivim vplivom na stanje voda, razen če gre za dopustne izjeme.
- povzročena tlom, je vsako onesnaženje z emisijami v, na ali pod tla, ki lahko ogrozi zdravje ljudi in presega predpisane standarde kakovosti tal.

ZVO – primeri prekrškov

- ne prijavi ministrstvu spremembe naprave
- ne obvesti ministrstva in pristojne inšpekcije o začetku obratovanja obrata IED
- ne obvesti ministrstva o neposredni nevarnosti za nastanek okoljske škode in ne izvede vseh potrebnih ukrepov za njeno omejitev
- ne obvesti ministrstva o nastanku okoljske škode in ne izvede vseh potrebnih ukrepov za njeno omejitev

Globa v EUR

40.000 do 75.000

pravna oseba

30.000 do 50.000

samostojni podjetnik posameznik in
posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost

2.000 do 3.500

odgovorna oseba

ZVO – primeri lažjih prekrškov

- kot povzročitelj večje nesreče ne izvede vseh predpisanih ukrepov
- ne zagotavlja obratovalnega monitoringa
- kot izvajalec obratovalnega monitoringa krši metodologijo izvajanja obratovalnega monitoringa in način ter obliko poročanja podatkov, ki ju predpiše minister

Globa v EUR

20.000 do 40.000

pravna oseba

10.000 do 20.000

samostojni podjetnik posameznik in posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost

1.500 do 2.000

odgovorna oseba

ZVO – primeri najlažjih prekrškov

- kot povzročitelj okoljske nesreče nemudoma ne obvesti o njej organa, pristojnega za obveščanje
- ne izvrši odrejenih inšpekcijskih ukrepov ali ravna v nasprotju z njimi

Globa v EUR

10.000 do 20.000	pravna oseba
5.000 do 10.000	samostojni podjetnik posameznik in posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost
1.000 do 1.500	odgovorna oseba

ZV-1 Prekrški

- ovira neškodljiv prehod čez svoje zemljišče do vodnega ali morskega dobra ali ne dopusti splošne rabe vodnega ali morskega dobra
- na vodnem ali priobalnem zemljišču postavlja objekte ali druge ovire, ki preprečujejo prost prehod ob vodnem ali morskem dobru
- gnoji ali uporablja sredstva za varstvo rastlin na priobalnih zemljiščih
- izliva, odlaga ali odmetava v vode snovi ali predmete, ki lahko ogrožajo življenje in zdravje ljudi, vodnih in obvodnih organizmov, ovirajo pretok voda ali ogrožajo vodne objekte in naprave; ali če izliva, odlaga ali odmetava odpadke

ZV-1 Prekrški

- pere vozila in druge stroje in naprave v površinskih vodah ali na vodnih in priobalnih zemljiščih
- na vodnem ali priobalnem zemljišču odlaga ali pretovarja nevarne snovi ali če odlaga odpadke
- na vodnem ali priobalnem zemljišču izvaja dejavnosti ali posege v nasprotju s 84. členom (ogroža stabilnost brežin, vpliva na vodni režim, onemogoči obstoj in razmnoževanje vodnih in obvodnih organizmov)
- rabi vodo ali odvzema naplavine brez ali v nasprotju z vodno pravico
- izvede poseg v prostor, ki bi lahko trajno ali začasno vplival na vodni režim ali stanje voda, brez vodnega soglasja ali v nasprotju z njim

ZV-1 Globe

EUR

4.000 do 125.000

pravna oseba

2.000 do 4.000

samostojni podjetnik posameznik in posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost

600 do 2.000

odgovorna oseba

400 do 1.200

posameznik

ZON hujši prekrški

1. če iztrebi rastlinsko ali živalsko vrsto (prvi odstavek 14. člena);
2. če zmanjša število rastlin ali živali posameznih populacij, zoži njihove habitate ali poslabša življenjske razmere do take mere, da postane vrsta ogrožena (drugi odstavek 14. člena);
3. če namerno, brez opravičljivega razloga uniči ali poškoduje rastline, ubije ali poškoduje živali (tretji odstavek 14. člena);
4. če namerno, brez opravičljivega razloga uniči ali poškoduje habitate populacij rastlinskih ali živalskih vrst (četrti odstavek 14. člena);
5. če ravna z naravno vrednoto tako, da ogrozi njen obstoj (drugi odstavek 40. člena).
 - 10.000 do 50.000 evrov se kaznuje za prekršek pravna oseba
 - 4.000 do 20.000 evrov s.p.
 - 1.000 do 2.000 evrov odgovorna oseba pravne osebe
 - 200 do 1.000 evrov posameznik

ZON prekrški

- če namerno, brez opravičljivega razloga, vznemiri živali (tretji odstavek 14. člena);
- če naseli rastline ali živali tujerodnih vrst brez dovoljenja (drugi in tretji odstavek 17. člena);
- če goji živali domorodnih ali tujerodnih vrst brez dovoljenja (prvi odstavek 21. člena);
- ravnanje v nasprotju s predpisanimi pravili ravnanja in varstvenimi režimi na zavarovanem območju (prvi odstavek 53. člena) in
- izvajanje posegov in dejavnosti v nasprotju s predpisanimi pravili ravnanja ali načrtom upravljanja (prvi odstavek 54. člena);

2.000 do 10.000 EUR pravna oseba

1.000 do 4.000 EUR samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki
samostojno opravlja dejavnost

400 do 1.000 EUR odgovorna oseba

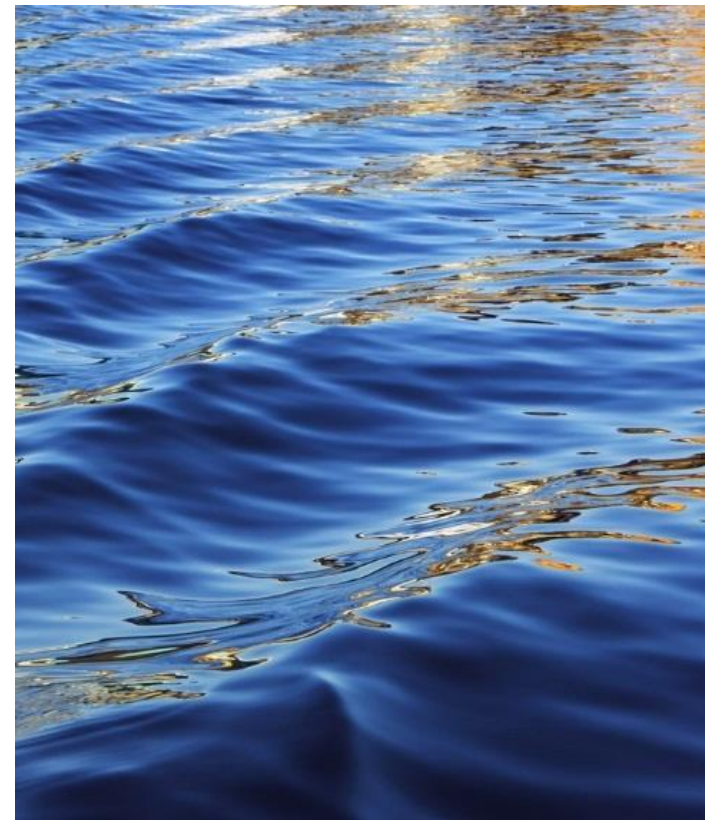
100 do 300 EUR posameznik

ZON lažji prekrški

- če ne obvesti ministrstva o nameravani doselitvi rastlin ali živali tujerodnih vrst (drugi odstavek 18. člena);
- 2. če doseli rastline ali živali tujerodnih vrst, ki jih je prepovedano doseliti (četrti odstavek 18. člena);
- 3. če zadržuje živali domorodnih ali tujerodnih vrst v ujetništvu z namenom prikazovanja javnosti brez dovoljenja (prvi odstavek 20. člena);
- 4. če ravna v nasprotju z obveznimi pravili varstva rastlinskih in živalskih vrst, ki jih predpiše vlada (24. člen);
- 8. če izvozi ali uvozi rastline ali živali, njihove dele ali izdelke iz njih brez dovoljenja ministrstva (25. člen);
- 9. če izvaja tranzit ali druga ravnanja z rastlinami ali živalmi, njihovimi deli ali izdelki iz njih brez dovoljenja ministrstva, če je dovoljenje predpisano (25. člen);

Pod črto.....

Pod črto...

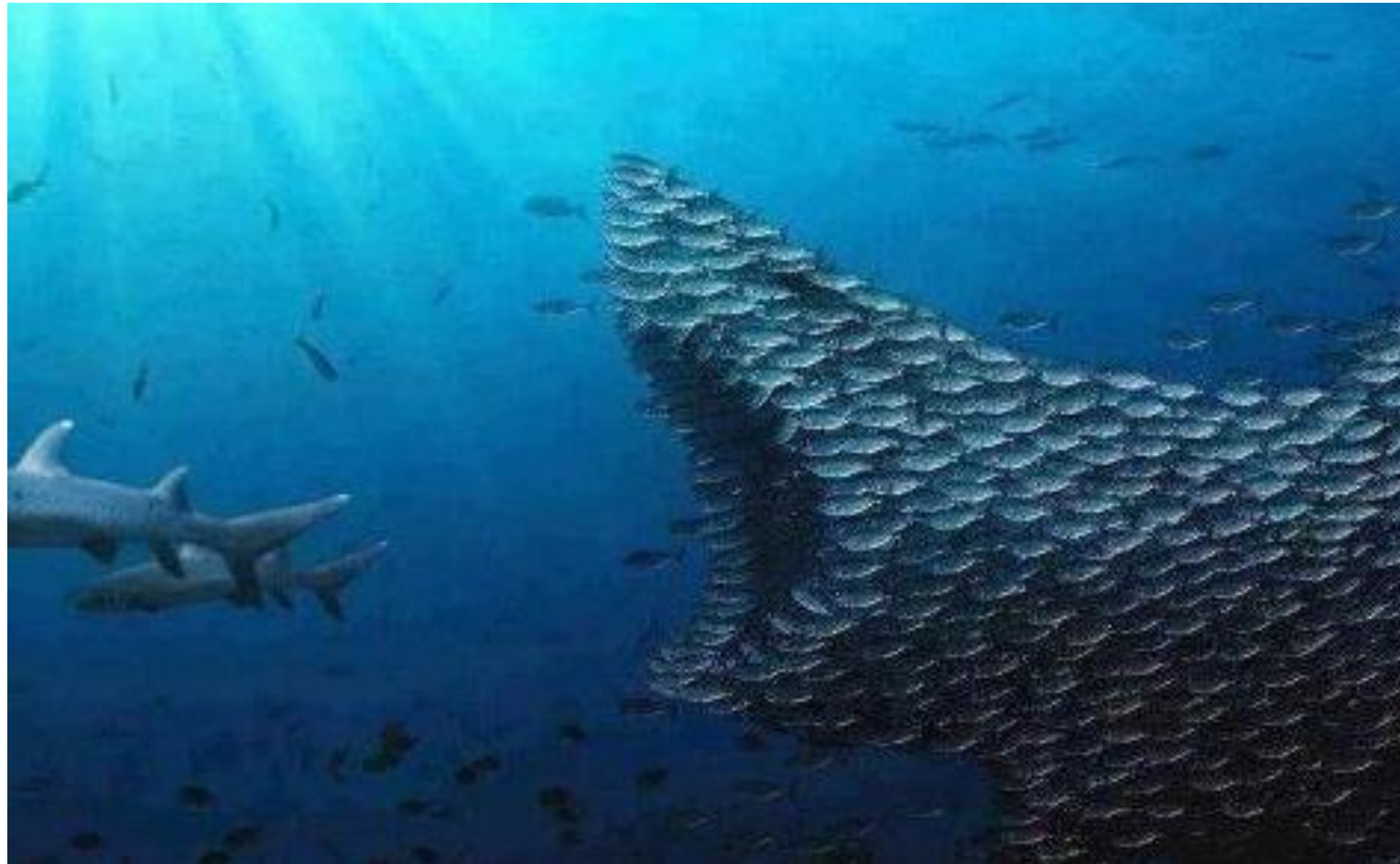
Akterji ribiškega upravljanja

- so skrbniki voda na terenu, ki zelo dobro poznajo lokalne razmere
- morajo v primerih, ko menijo, da je potrebno takojšnje ukrepanje (npr. onesnaževanje, pogin...) nujno poklicati 112!
- imajo veliko vlogo pri osveščanju in opozarjanju na terenu

Če to ne zaleže se pošlje prijava inšpekcijam:

- Bodite pozorni na področje dela posameznih inšpekcij
- Poskrbite, da bodo kršitve dobro opisane in dokumentirane (VARNO!), saj potem obstaja večja možnost učinkovitega ukrepanja inšpektorjev

Skupaj smo močnejši!

Hvala lepa za
pozornost!

